QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASIDAGI KORXONA VA TASHKILOTLAR DEMOGRAFIYASI BO‘YICHA MA’LUMOT

2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra
(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari)

Tadbirkorlik subyektlari iqtisodiyotni rivojlantirish, aholi bandligi va daromadlarini oshirishda muhim omildir. Ushbu soha vakillarini har tomonlama qo‘llab-quvvatlash maqsadida, oxirgi yillarda Prezidentimizning ko‘plab farmon va qarorlari qabul qilindi.

Jumladan, tadbirkorlik faoliyatini davlat ro‘yxatidan o‘tkazish, turli ruxsatnomalar olish va boshqa ko‘plab xizmatlar tartib-qoidalari soddalashtirildi. Bu borada qulaylik yaratish uchun Davlat xizmatlari agentligi va uning joylardagi markazlari tashkil etildi. Tadbirkorlik subyektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish bo‘yicha vakil (Biznes-ombudsman) devoni tashkil qilindi.

Barcha hududlarda tadbirkorlar murojaatlarini qabul qilib, hal etishga ko‘maklashadigan Bosh vazir qabulxonalari tashkil etildi. Vazirlar Mahkamasi huzurida Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishni qo‘llab-quvvatlash davlat jamg‘armasi faoliyati yo‘lga qo‘yildi. Tijorat banklari tomonidan tadbirkorlarga ajratilayotgan kreditlar hajmi oshdi.

Oxirgi yillarda hukumatimiz tomonidan tadbirkorlik subyektlarining faoliyatini yanada rivojlantirish va barqaror faoliyat ko‘rsatishini ta'minlash maqsadida yaratib berilayotgan shart-sharoitlar va qulayliklar natijasida faoliyat ko‘rsatayotgan hamda yangi tashkil etilayotgan korxona va tashkilotlar soni yildan-yilga sezilarli ravishda oshib bormoqda.

Korxona va tashkilotlar to‘g‘risidagi mazkur ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Davlat xizmatlari agentligi ma’lumotlar bazasi asosida, 2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) shakllantirildi.

Ro‘yxatdan o‘tgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Ro‘yxatdan o‘tgan korxonalar	26 425 107,7 %
Faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar	25 131 107,6 %
Yangi tashkil etilgan korxonalar (2022- yil yanvar-iyun oylarida)	2 321 93,9 %

Mamlakatimizda qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish va tadbirkorlikni jadal rivojlantirish borasida qator ijobiy o‘zgarishlar amalga oshirilmoqda. O‘z o‘rnida, tadbirkorlik subyektlarini davlat ro‘yxatidan o‘tkazish va hisobga qo‘yish borasida ham qonunchilikda muhim qarorlar qabul qilinib, davlat ro‘yxatidan o‘tkazish va hisobga qo‘yishni avtomatlashtirilgan tizimi bosqichma-bosqich ishlab chiqilib, amaliyotga tatbiq qilinmoqda. Bu esa, aholi hamda xorijiy investorlarning o‘z shaxsiy biznesini yo‘lga qo‘yish va rivojlantirish uchun muhim omil bo‘lib xizmat qilmoqda.

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda va o‘tgan yilga nisbatan o‘sish sur’ati bilan)

Faoliyat ko‘rsatayotgan tijorat korxonalari soni

(tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha 2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

15 757
Mas’uliyati cheklangan jamiyat

2 034
Oilaviy korxona

104
Unitar korxona

3 045
Xususiy korxona

25
Aksiyadorlik jamiyati

469
Boshqa korxonalar

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha, 2022- yil yanvar- iyun oyida)

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni

(2022- yil yanvar- iyun oyida, birlikda)

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 10,1 foizga oshdi

Sanoat yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan sanoat korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 7,5 foizga oshdi

186

Tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash

3 093

Ishlab chiqarish sanoati

33

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash

71

Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish

2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, sanoat korxonalari va tashkilotlari soni 3 383 tani tashkil etib, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 7,5 % ga oshdi.

Jami sanoat korxonalari va tashkilotlari ko‘payishining asosiy omili (o‘tgan yilning mos davriga nisbatan), ishlab chiqarish (qayta ishlash) sanoatida 7,5 % ga (jami sanoatdagi ulushi 91,4 %), suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilishning 51,1 % ga (jami sanoatdagi ulushi 2,1 %) o‘sishi kuzatildi elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash 84,6 % ga (jami sanoatdagi ulushi 1,0 %) va tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash sanoati o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 1,1 % ga (jami sanoatdagi ulushi 5,5 %) tashkil etdi.

Qurilish faoliyati bilan shug‘ullanayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 1,5 foizga oshdi

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

1,4 foizga oshdi

Mikrofirmalar

Kichik korxonalar

Qurilish faoliyati bilan shug‘ullanayotgan korxona va tashkilotlar soni, yillar kesimida

2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, qurilish sohasida korxona va tashkilotlar soni 2 467 tani tashkil etib, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 1,5 % ga oshdi.

Jami qurilish sohasidagi korxona va tashkilotlar soni ko‘payishining asosiy omili bu - bino va inshoatlar qurishda - o‘tgan yilga nisbatan 99,1 % ga (jami qurilishdagi ulushi 59,1 %), fuqarolik obyektlarini qurish - 44,6 % ga (jami qurilishdagi ulushi 13,5 %), ixtisoslashtirilgan qurilish ishlarining 92,6 % ni (jami qurilishdagi ulushi 27,4 %) tashkil etdi.

Savdo sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 12,6 foizga oshdi

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

12,6 foizga oshdi

Mikrofirmalar

Kichik korxonalar

Savdo sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni, yillar kesimida

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, savdo sohasidagi korxona va tashkilotlar soni 6 833 tani tashkil etib, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 12,6 % ga oshdi.

Jami savdo korxona va tashkilotlari soni ko‘payishining asosiy omili - avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdoda o‘tgan yilga nisbatan 10,4 % ga (jami savdodagi ulushi 69,6 %), avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdoda o‘tgan yilga nisbatan 17,0 % ga (jami savdodagi ulushi 21,7 %), avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta'mirlashning o‘tgan yilga nisbatan 21,0 % ga (jami savdodagi ulushi 8,7 %) o‘sishidir.

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

- **Sog‘liqni saqlash sohasidagi faoliyat**

420

- **Yashash uchun joy bilan ta’minlangan holda parvarishlash**

38

- **Yashash uchun joy bilan ta’minlanmagan holda ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish**

10

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

*Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan **8,8** foizga oshdi*

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

11,7 *foizga oshdi*

Mikrofirmalar

Kichik korxonalar

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 3,5 foizga oshdi

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

3,7 *foizga oshdi*

Mikrofirmalar

Kichik korxonalar

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

98
yashash bo‘yicha xizmatlar

1 287
Oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar

2022-yil 1- iyul holatiga ko‘ra, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasidagi korxona va tashkilotlar soni 1 408 tani tashkil etib, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 3,5 % ga oshdi.

Jami yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasidagi korxona va tashkilotlar soni ko‘payishining asosiy omili - oziq-ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar 2,1 % ga (jami yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasidagi ulushi 91,4 %), yashash bo‘yicha xizmatlarning 98,0 % ga (jami yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasidagi ulushi 7,0 %) o‘sishidir.

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

22 584
ro‘yxatdan o‘tgan

- **1 094** kichik korxonalar
- **21 490** mikrofirmalar

21 352
faoliyat ko‘rsatayotgan

- **1 083** kichik korxonalar
- **20 269** mikrofirmalar

2 227
yanvar-iyun oylarida yangi tashkil etilgan

- **64** kichik korxonalar
- **2 163** mikrofirmalar

Faoliyat ko‘rsatayotgan kichik korxona va mikrofirmalar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Oilaviy korxonalar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tgan oilaviy korxonalar soni 2022- yilning 1- iyul holatiga ko‘ra 2 206 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 320 ga yoki 17,0 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

Faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalar soni 2 034 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 249 ga yoki 13,9 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

2022- yilning yanvar-iyun oylarida yangi tashkil etilgan oilaviy korxonalar soni 214 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 77,8 % ga tashkil etgan.

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni

(1-iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Tashkiliy huquqiy shakli bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni 2022- yilning 1- iyul holatiga ko‘ra 16 577 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 1 646 ga yoki 11,0 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

Faoliyat ko‘rsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni 15 757 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 1 582 taga yoki 11,2 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

2022- yilning yanvar-iyun oylarida yangi tashkil etilgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni 1 657 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 88,5 % ni tashkil etgan.

Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalarning davlatlar kesimida soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Ro‘yxatdan o‘tgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar soni 2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra 182 tani tashkil etib, ulardan 181 tasi yoki 99,4 % faoliyat ko‘rsatmoqda. Bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan olganda 3 ta yoki 1,7 % ga oshganligini ko’rish mumkin.

2022- yilning yanvar-iyun oylarida 6 ta xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar yangi tashkil etildi.

Tumanlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Hududlar kesimida xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

	Jami	*shundan:*	
		qo‘shma korxona	xorijiy korxona
Qoraqalpog‘iston Respublikasi	**181**	**105**	**76**
tumanlar:			
Amudaryo	**5**	2	3
Beruniy	**10**	5	5
Bo‘zatov	**7**	7	0
Qorao‘zak	**11**	7	4
Kegeyli	**6**	5	1
Qo‘ng‘irot	**10**	8	2
Qonliko‘l	**7**	3	4
Mo‘ynoq	**37**	24	13
Nukus	**9**	4	5
Taxiatosh	**9**	3	6
Taxtako‘pir	**4**	2	2
To‘rtko‘l	**6**	5	1
Xo‘jayli	**3**	1	2
Chimboy	**4**	3	1
Shumanay	**4**	2	2
Ellikqal'a	**5**	3	2
Nukus sh.	**44**	21	23

Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalarning asosiy qismi Nukus shahrida 44 ta (umumiy miqdoridagi ulushi 24,3 %), Mo‘ynoq 37 ta (20,4 %), Qorao‘zak 11 ta (6,1%), Beruniy va Qo‘ng‘irotda 10 ta (5,5%), Nukus tumani va Taxiatosh tumanlarida 9 ta (5,0 %), Qonliko‘l 7 ta (3,9%), Bo‘zatov 7 ta (3,9%), Kegeyli va To‘rtko‘l tumanlarida 6 ta (3,3 %) tashkil etadi.

Ro‘yxatdan o‘tgan korxona va tashkilotlarning hududlar bo‘yicha soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, ro‘yxatdan o‘tgan korxona va tashkilotlar tumanlar kesimida taqsimlanganda ularning ulushi Nukus shahri (27,8 %), To‘rtko‘l (9,8 %), Beruniy (8,6 %), Amudaryo (7,6 %), Ellikqal'a (6,4 %), Qo‘ng‘irot (5,8 %), Xo‘jayli (5,3 %), Nukus (4,2 %), Chimboy (4,1 %), Taxiatosh va Kegeyli (3,2 %), Mo‘ynoqda, Qorao‘zak va Qonliko‘l (2,7 %), Shumanay tumanlarida (2,4 %), Taxtako‘pir (1,9 %) va Bo‘zatov (1,6%) tumanlari hissalariga to‘g‘ri keladi.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlarning hududlar bo‘yicha soni

(2022- yil yanvar- iyun oylarida, birlikda)

2022- yilning yanvar-iyun oylarida yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar tumanlar kesimida taqsimlanganda, ularning soni Nukus shahrida (20,8 %), Ellikqal'a va Beruniyda (9,4 %), To‘rtko‘l (9,2 %), Amudaryo (8,4%), Qo‘ng‘irot (6,8%), Xo‘jayli (4,3 %), Chimboy (4,1 %), Kegeyli (4,0 %), Taxiatosh (3,6 %), Taxtako‘pir va Nukus tumanlarida (3,4 %), Qorao‘zak (3,2 %), Mo‘ynoqda (3,1 %), Qonliko‘l (2,8 %), Shumanay (2,4 %), Bo‘zatov (1,7 %) tumanlari ulushiga tegishli.

Faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalarning hududlar kesimidagi soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Faoliyat ko‘rsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlarning hududlar kesimidagi soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, faoliyat ko‘rsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar tumanlar kesimida taqsimlanganda ularning ulushi, Nukus shahrida (32,5 %), To‘rtko‘l (10,0 %), Beruniy (7,5 %), Amudaryo (7,0 %), Xo‘jayli va Qo‘ng‘irot tumanlarida (5,4 %), Nukus (4,9 %), Ellikqal'a (4,5 %), Chimboy (4,3 %), Kegeylida (3,5 %), Mo‘ynoq (3,0 %), Qorao‘zak (2,9 %), Taxiatosh tumanida (2,5 %), Qonliko‘l va Bo‘zatov (1,8 %), Shumanay (1,6 %), Taxtako‘pir (1,4%) tumanlari hissasiga tegishli.

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri axborot-ma’lumotnoma turidagi, vaqti-vaqti bilan yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo‘lgan avtomatlashtirilgan tizim hisoblanadi hamda yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxona va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan korxona va tashkilotlar ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslardir (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda davlat statistika organlariga moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslardir.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda, yuridik shaxslarning davlat reestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslardir.

Kichik korxona va mikrofirmalar O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016- yil 24- avgustdagi “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 275 - son qarorining 1- ilovasiga muvofiq, kichik tadbirkorlik subyektlariga ajratiladi.

Tashqi foydalanuvchilar, bevosita Davlat statistika qo‘mitasining **www.stat.uz** rasmiy saytida real vaqt rejimida, so‘ralayotgan yuridik shaxsning (STIR) kodini kiritib, axborotlarni bepul olishlari mumkinligi belgilab qo‘yilgan.

Statistik registrlarni yuritish bo‘limi
Tel.: 61 224-92-09